

1990 (શક 1912)

© મનોરમા જાડા, 1986

રૂ. 5.00

Flowers and I (Gujarati)

પ્રકાશક: નિયામક, નેશનલ બુક ટ્રસ્ટ, ઇન્ડિયા,
એ-5 ગ્રીન પાર્ક, નવી દિલ્હી-110016

નહેરુ જાણ-પુસ્તકાલય

હું અને મારાં ફૂલ

મનોરમા જાડા

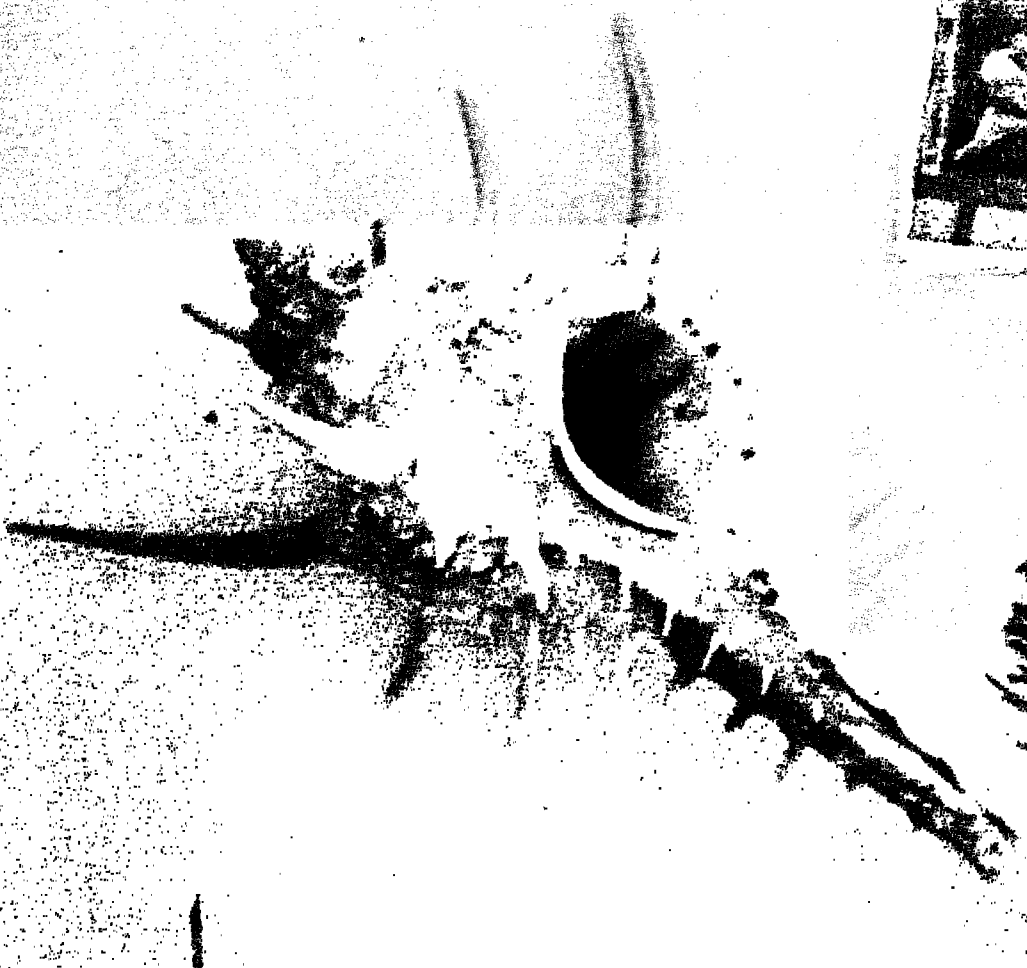
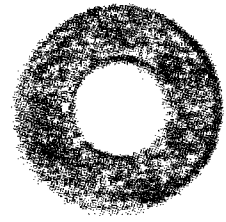
ચિત્રો: જાયા રસોગી વ્હીટન • સુધીર કસલીવાલ

અનુવાદિકા

કુન્દનિકા કાપડીઆ

મોહન ટપાલની ટિકિટો એકઠી કરે છે
રીટા પીછાં એકઠાં કરે છે
સોહન એકઠાં કરે છે છીપલાં
અને ઝીનત એકઠા કરે છે સિક્કા
મારે પણ કંઈક એકઠું કરવું જોઈએ
આ બધાંથી જુદું
હું, હું ફૂલ એકઠાં કરીશ.

હું મારા બાગમાં જાઉં છું
ત્યાં છે ગુલાબ અને ગલગોટા
પોપી, સ્વીટ પી, પેન્ઝી અને જાસૂદ
દરેકનું હું એક એક ફૂલ લઉં છું
અને મારા બાપુના શબ્દકોશનાં પાનાં વચ્ચે
એને દબાવીને મૂકું છું.

મારા પડોશીના બાગમાં
મારી નજરે ચડ્યાં
રંગીન કોસ્મોસ, જાતજાતનાં ઝિનિયા અને પિંક
છાનોમાનો હું બાગમાં ગયો
ફલ લેતો હતો ત્યાં માળી મને જોઈ ગયો
એને મને પકડ્યો
એટલામાં અમારા પડોશી આવ્યા
મેં એમને મારા શોખની વાત કરી
એમણે મને કંઈ કેટલાંયે ફ્લોક્સ, સ્નેપડ્રગન
અને હોલિહોક્સ આપ્યાં
એ બધાં લઈને હું હરખાતો ઘેર આવ્યો
ફૂલોને મારી ચોપડીમાં દબાવીને મૂક્યાં.

એક દિવસ નિશાળે જતાં
ચમકતું પીળું સૂરજમુખી જોયું
સુંદર સફેદ ચંપો જોયો
નાજુક નમાણું સ્પાઈડર લિલી જોયું
દફતર મૂક્યું બાજુએ
અને એ સુંદર સુંદર ફૂલ મેં વીણી લીધાં.

સૂરજમુખી

લીલી

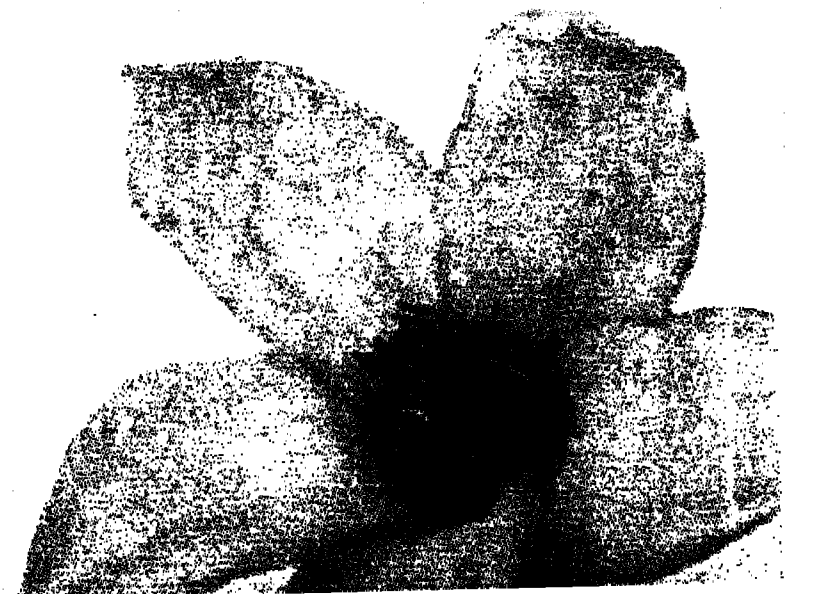
ચંપો

એક દિવસ મા કહે,
“રવિ દીકરા, ઝાડ પરથીયે ફૂલો લે ને!”
એટલે પછી મેં શીમળાનું ફૂલ શોધ્યું
અને કેસૂડાનું
ગુલાબી કાંચનારનું
પીળા ગરમાળાનું
એ બધાંને મારી દળદાર ચોપડીમાં દબાવીને મૂક્યાં
દસ દસ મહિના સુધી
મેં ફૂલ એકઠાં કર્યાં
મારી ખિસ્સાખર્ચામાંથી પૈસા બચાવ્યા
અને પાંચ આલ્બમ ખરીદ્યાં.

ગુલાબી કાંચનાર

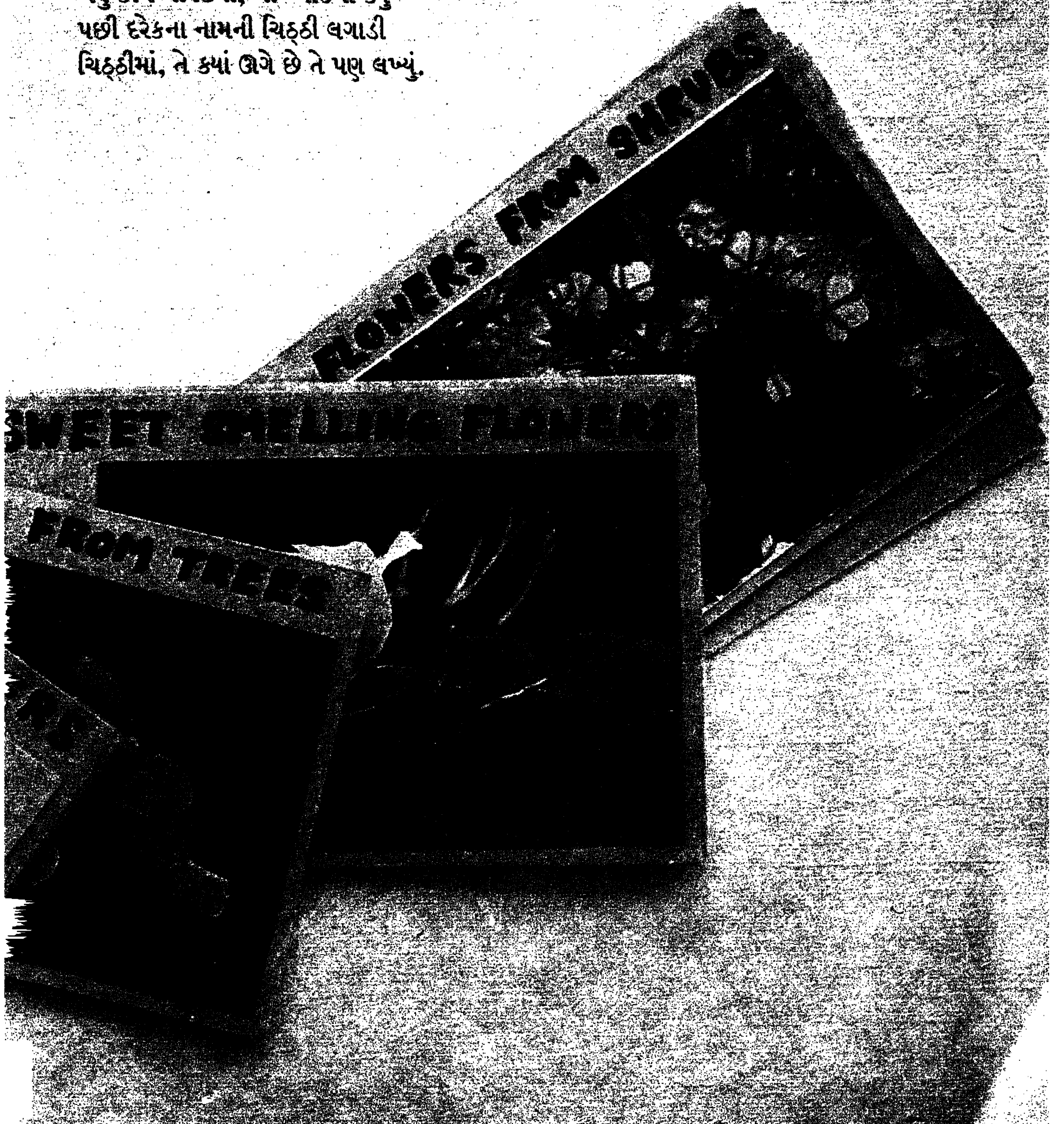
શીમળાનું ફૂલ

એક આલ્બમમાં મે
પોપી અને સ્વીટ પી અને પેન્ડી જેવાં
મોસમી ફૂલો ચિટકાડ્યાં
બીજામાં
શીમળા ને કોચનાર જેવાં
ઝાડ પર થતાં ફૂલ લગાડ્યાં
ત્રીજામાં
છોડ પર ને વાડ પર ઊગતાં
ઝીણી ચૂંદડી અને લાલ જાસૂદ જેવાં ફૂલ લગાડ્યાં.

ચોથામાં લગાડયાં
આસામનાં ઑકિડ અને કાશ્મીરનાં કેસર જેવાં
સહેલાઈથી જોવા ન મળે તેવાં ફૂલ
પાંચમા આલ્બમમાં લગાડયાં, કેટલીયે જાતનાં
મીઠી સુગંધવાળાં મોગરા જેવાં ફૂલ
બધું કામ ચીવટથી, ચોખ્ખાઈથી કર્યું
પછી દરેકના નામની ચિઠ્ઠી લગાડી
ચિઠ્ઠીમાં, તે ક્યાં જાગે છે તે પણ લખ્યું.

વસંતઋતુની શરૂઆતમાં
એક સોનેરી સવારે
અમે બધાં પોતપોતાનો ખજાનો લઈને
એક ઝાડ નીચે બેઠાં.

મોહને એની ટપાલ-ટિકિટો બતાવી
 નવી ટિકિટો, જૂની ટિકિટો
 દેશદેશની ટિકિટો
 ભારતની ને કેનેડાની
 અમેરિકાની ને ઈંગ્લેન્ડની.

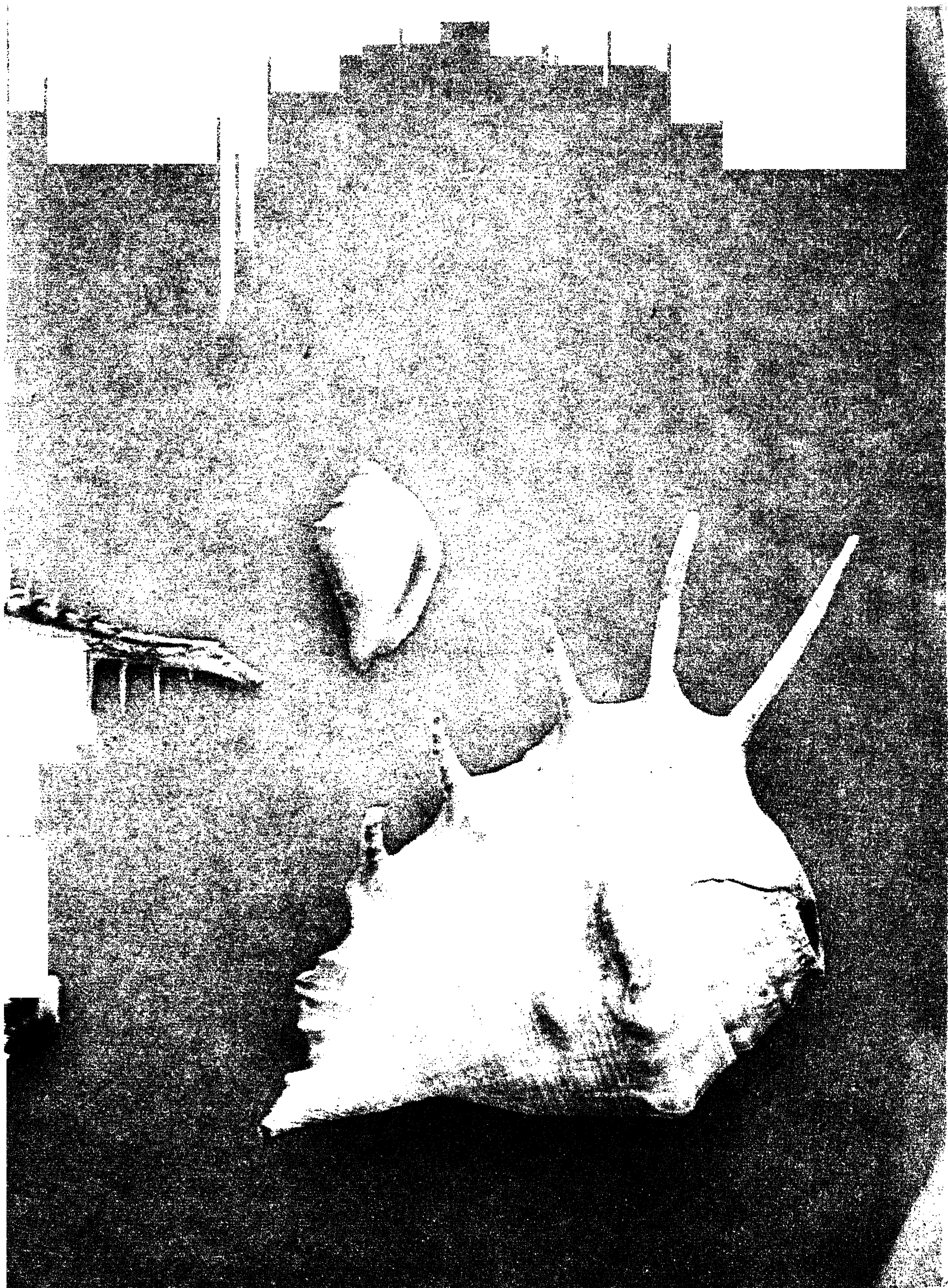
એમાં હતા પોતા પીછા, જ્યાં
મારની પીછા, હાથોડાના પીછા
જુદા જુદા કેટલી જાણના પીછા

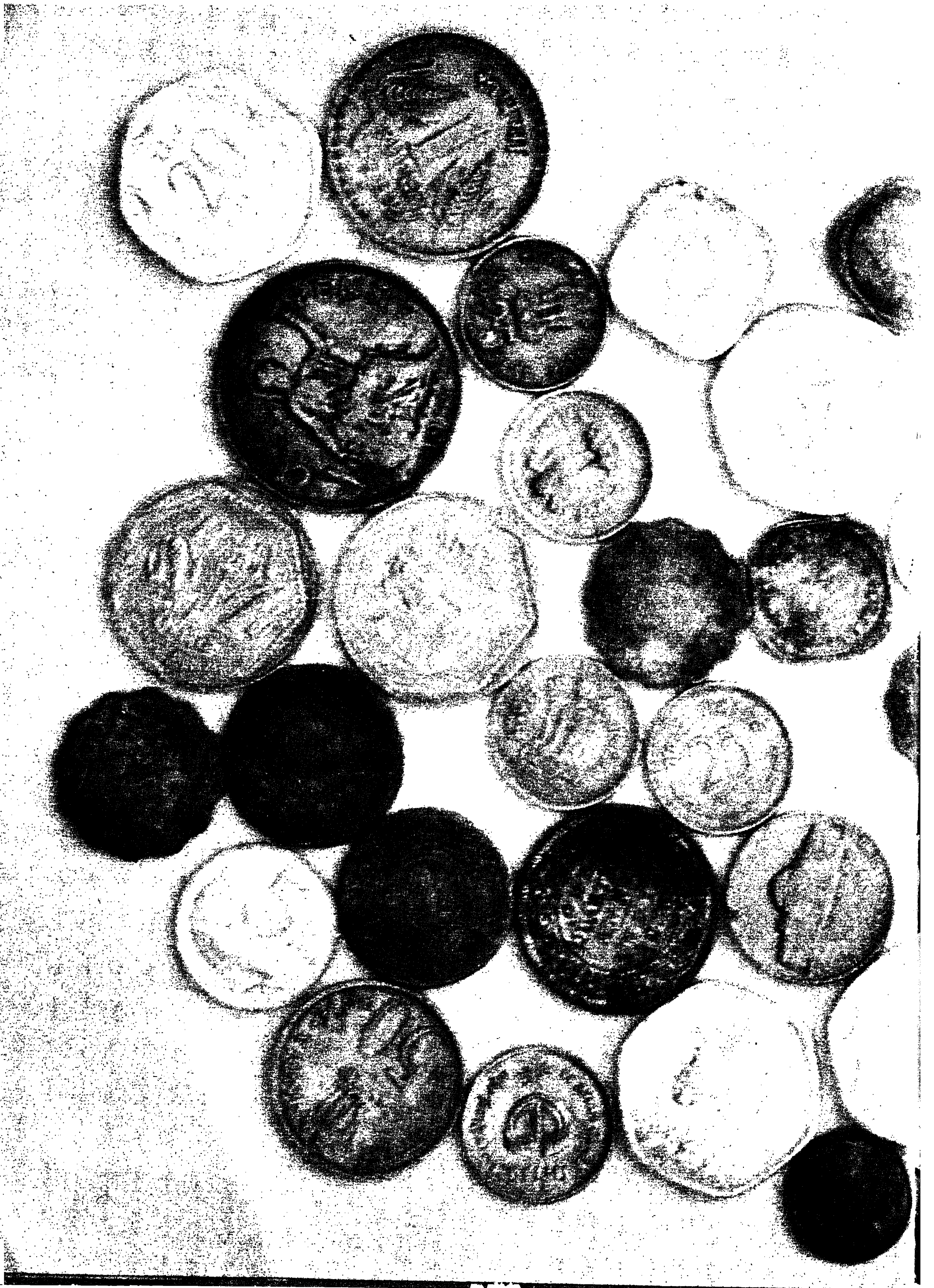
સોહને એનાં છીપલાં બતાવ્યાં
ઝીણાં છીપલાં ને મોટાં છીપલાં
ટપકીવાળાં છીપલાં ને ધોળાં છીપલાં
જુદા જુદા ઘાટનાં
નાનાં મોટાં માપનાં.

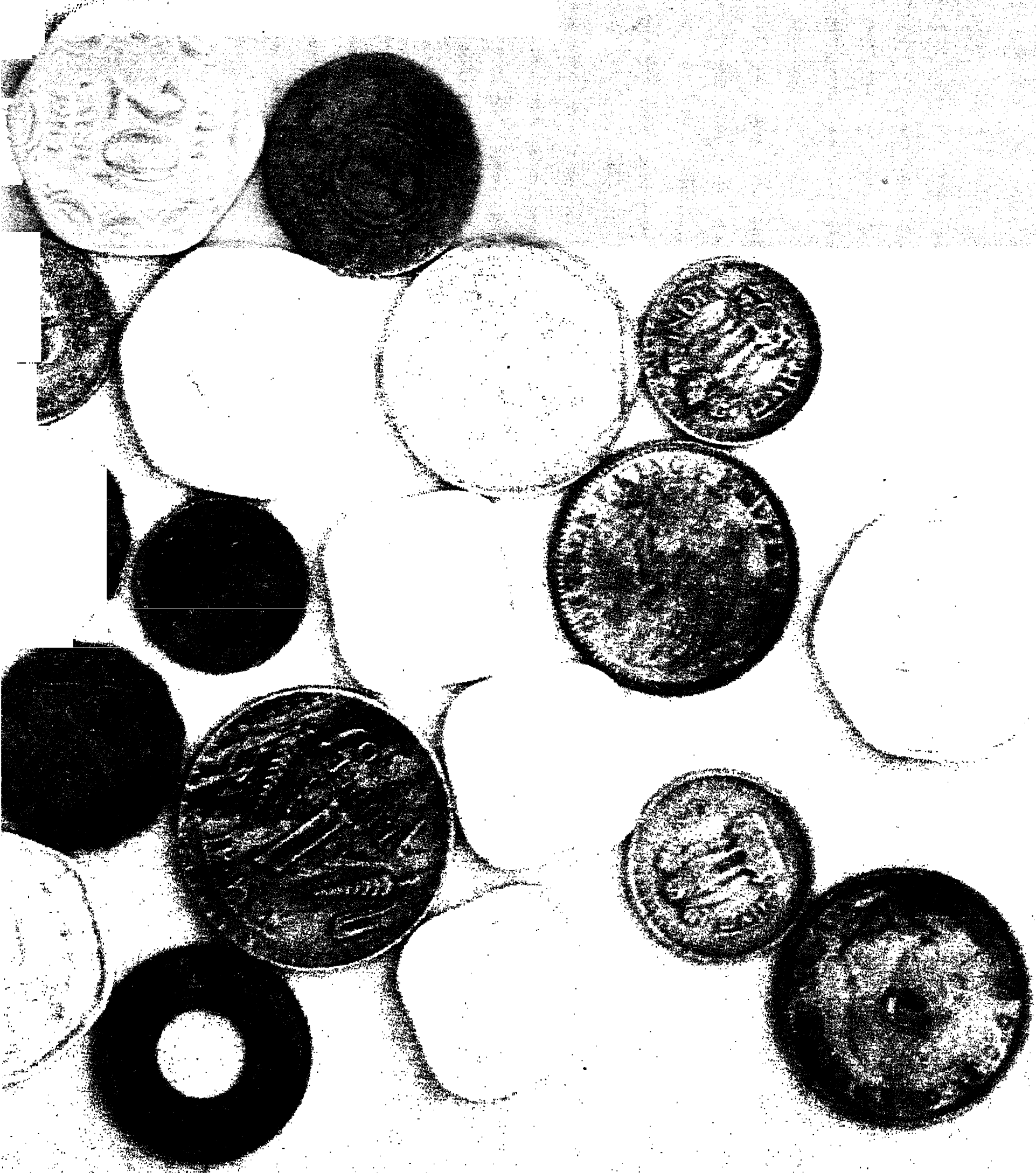

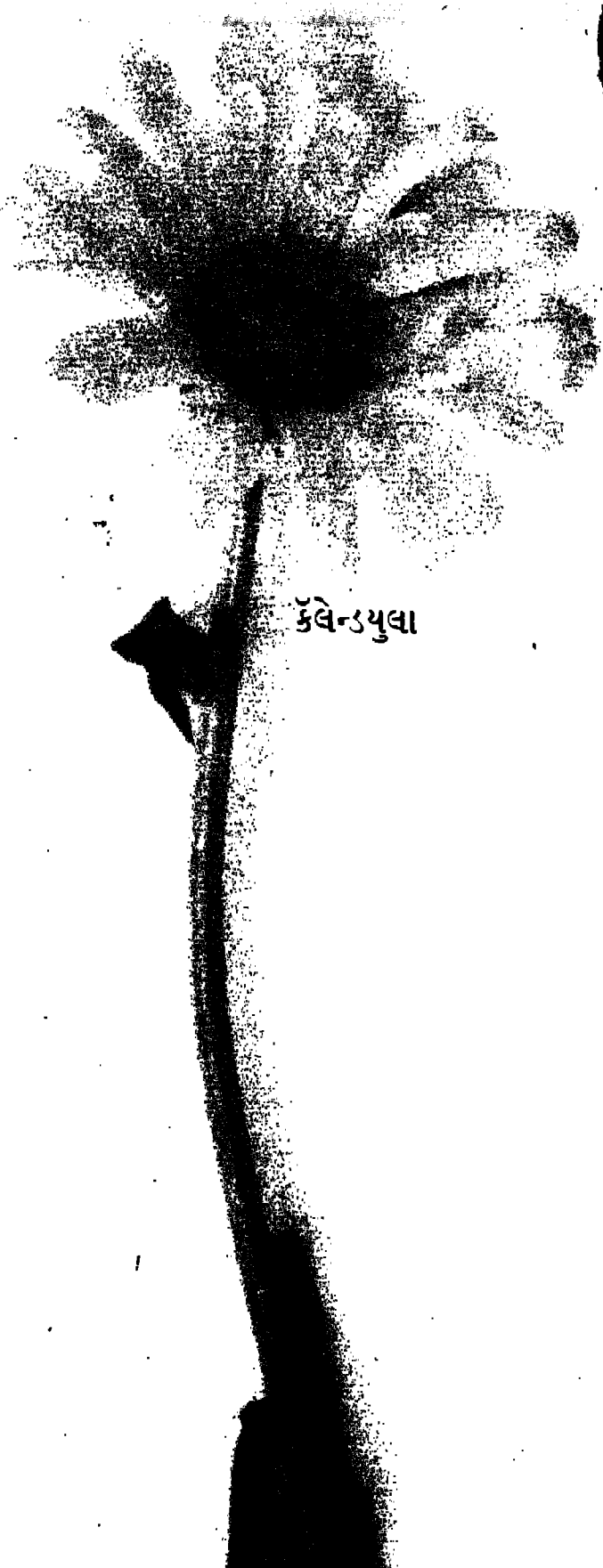

ઝીનતે એના સિક્કાનો સંગ્રહ બતાવ્યો
ચાંદીના સિક્કા અને પિત્તળના સિક્કા
ગોળ, ચોરસ અને છ-ખૂણિયા સિક્કા
નવા અને જૂના
મોટા અને નાના સિક્કા.

હવે આવ્યો મારો વારો
એક પછી એક
મેં મારાં પાંચેય આલ્બમ ઉઘાડ્યાં.

કેવેન્ડીશ

પેન્ડી

ટેકોમા

પેન્ડી

અને બધું બતાવ્યું
કાળજીથી દબાવીને મૂકેલાં મારાં ફૂલ
સાથે તેમનાં નામની
અને તે જ્યાં ઊગે તે સ્થળનાં નામની ચિઠ્ઠી.

પોટ મેરિગોલ્ડ

જાસૂદ

સાલિયા

સિદ્ધસ બિલ (કિલએન્થસ)

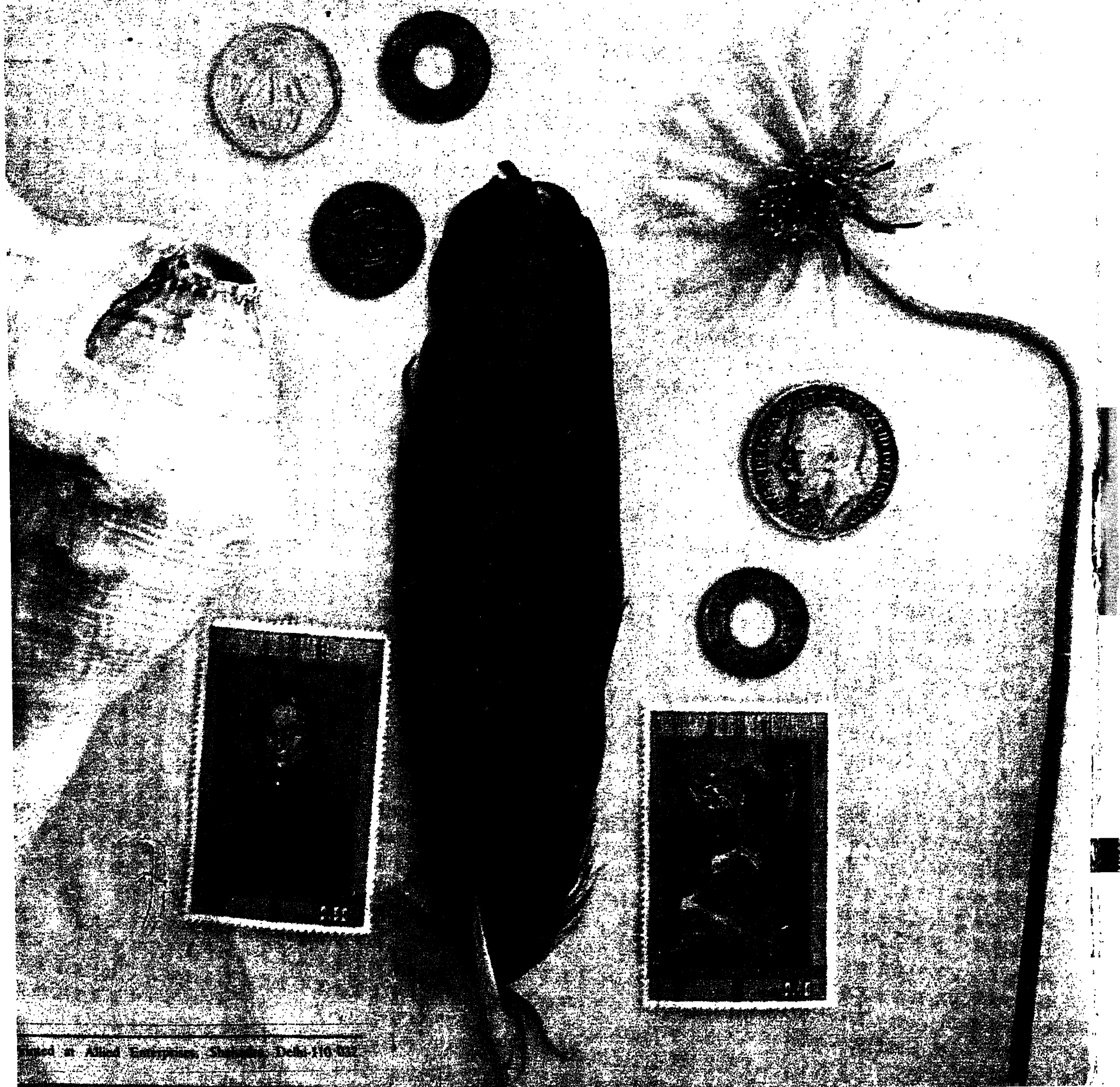
મારાં મિત્રોએ મારો ખજાનો જોયો
“કેટલું સરસ!” રીટાએ વખાણ કર્યો
“આ તો ગજબનો ખજાનો છે.” મોહને કહ્યું.
“તું તો યાર કમાલ છે.” ઝીનત બોલી.
સોહને કહ્યું, “મને તો આ નવો શોખ ગમે છે.”
રીટા કહે, “ચાલો ને આપણેય રવિની જેમ
આપણી વસ્તુઓ ગોઠવીએ!”

મોર્નિંગ ગ્લોરી

એટલે પછી
 મોહને એની ટપાલ-ટિકિટોનું આલ્બમ બનાવ્યું
 રીટાએ એનાં પીછાંનું અને
 ઝીનતે એનાં સિક્કાનું આલ્બમ બનાવ્યું.
 મારી જેમ સ્ત્રી
 સોહને એનાં છીપલાં શો-કેસમાં ગોઠવ્યા
 હવે અમે બધાં સોહનના ઘરના એક ઓરડામાં
 અમારો વાતબાતનો ખજાનો રાખીએ છીએ
 નાનું સરખું અમારું મ્યુઝિયમ જ કહો ને!

सिनेरिया